

Okno v znanstveni svet

O vlogi in pomenu mednarodnega centra
za mehanske vede v Vidmu

Teško bi med znanstvenimi ustanovami s sedežem v naši deželi, poznavajoč njihovo delovanje in resnični pomen, našli pomembnejšo, kot je Mednarodni center za mehanske vede v Vidmu. Zato tudi oris o ciljih, ki jih ustanova zasleduje in ki ga je prejšnji petek na Institutu za mehaniko pri tržaški univerzi pripravil predstavnikom slov. narodne skupnosti v Trstu ravnatelj prof. Sobrero, ni bil zgolj priložnostno kramljanje ali čista formalnost. Prof. Sobrero je z zelo prisrčnimi in vedrimi besedami dal prisotnim priložnost spoznati delokrog ustanove, ki je izrečno mednarodni organizem in ki uživa popolno organizacijsko, akcijsko samostojnost in neodvisnost.

Njen pomen najlaže ocenimo, če poznamo njeno vlogo pri izobraževanju jutrišnje znanstvene elite na področju mehanskih ved. Pod njenim okriljem je to področje znanosti dobilo prvorazredno informacijsko sredstvo, v centru predavajo samo res najboljši specialisti, kar omogoča nenehno preverjanje znanstvenih dosežkov na najvišji ravni. To je edinstvena kovačnica mladega znanstvenega rodu, ki na univerzah po sili razmer ne more priti v stik z najnovejšimi dosežki in novostmi in kjer tudi ni dana možnost za tehtno soočanje s problemi, ki jih postavlja razvoj mehanskih ved.

Da ima center začasen sedež v palači Torso v Vidmu, da bo, takoj ko bodo obnovitvena in ureditvena dela v Villi Manin pri Passarianu končana, dobil še lepši in primernejši sedež, da center razpolaga z najsodobnejšo prevajalsko službo ter celo posebno tiskarno in klišarno, ki v zelo kratkem času ponatisne posamezna predavanja in jih da na razpolago slušateljem, da predavanja oziroma publikacije centra izdaja na področju znanstvenih publikacij zelo uveljavljena založba Springer Verlag, je sicer dobro vedeti in tudi primerno ceniti. Toda bistveno je predvsem to, da znanstvena aristokracija, ki se zbira v mednarodnem centru za mehanske vede, deluje takorekoč med nami, da so zaradi tega tudi možnosti manjših dežel, kot npr. Slovenije, vključiti se v tovrstno dejavnost s svojim potencialom, mnogo večje. Slovenija bi zaradi bližine takšne ustanove tudi sama stopila bolj v ospredje tako glede navezovanja stikov kot dobivanja znanstvenih informacij iz prvovrstnega vira. Zato je potrebno, da tudi Slovenija postane reden član te mednarodne ustanove. Vstop Slovenije v Mednarodni center za mehanske vede zna biti za deželo, ki ima sama vrsto pomembnih objektov na tem področju in ki mora v določenem trenutku zaradi omejenih finančnih možnosti še bolj ocenjevati svoje lastne razvojne možnosti in svoj potencial še bolj smotrno uporabiti in usmerjati, kaj več kot obveznost,

Volilna zmaga socialistov v Avstriji bo koristila tudi koroškim Slovincem?

Socialistična stranka (SPÖ) je na volitvah 10. oktobra dosegla absolutno večino 93 poslanskih mest nasproti Ljudski stranki (80) in liberalni stranki (10). Volitve so bile izvedene približno dve leti in pol pred potekom mandatne dobe, kar je socialistični stranki omogočil zakon, ki ga je s pomočjo liberalne izglasovala v državnem zboru in po katerem se je tudi povečalo število poslanskih mest in s tem večji izgledi za vstop manjših strank v državni zbor.

To nenavadno zaveznitvo socialistične stranke ob izglasovanju zakona z liberalno, desničarsko stranko bi moglo pomeniti idejno in dejansko izneverjenje naprednim načelom socialistov. Toda vsakdanji problemi prinašajo vprašanja, ki zahtevajo za rešitev ustrezne predloge in če je predlog napredne družbene vsebine, naj ga podpre kdorkoli že. Huje pa je za socialiste in za mednarodni ugled stranke in vlade, da v nespremenjeni vladi ostajajo še nadalje nekateri člani, nekdanji nacisti, kajti čeprav jim zaradi tedanjih razmer ni očitati drugega kot formalno članstvo, le ni obzirno, da vstopajo v vlado, saj bi lahko delovali koristno tudi na drugih področjih.

Pomanjkanje obzirnosti bi dalo misliti, da bi takim ljudem tudi vprašanja, ki zadevajo življenjsko stvarnost koroških Slovincem, bila bolj ali manj nepomembna in bi se njihovo reševanje komaj utegnilo premakniti z mrtve točke. Seveda bodo za vsedrjavno stranko, posebno sedaj, ko je na oblasti, v ospredju predvsem državne in meddržavne zadeve in je v tem pogledu dvomljivo, da bi se vlada in strankino zvezno vodstvo na Dunaju resneje zavzeli preko deželne koroške vlade in deželne stranke za rešitev odprtih slovenskih vprašanj.

Položaj bi bil bolj izgleden, če bi se Jugoslavija kot podpisnica avstrijske državne pogodbe, katera zagotavlja Slovincem in Hrvatom v Avstriji jezikovne pravice in šole, po diplomatski poti v mednarodni javnosti odločno zavzela za izpolnitev pogodbe. Tako pa ima koroški del socialistične stranke dovolj maneverskega prostora za taktiziranje, ki je Slo-

vencem še usodnejše kot jasno nasprotovanje. Socialistični deželni glavar Wedenig je bil tisti, ki je leta 1957 ukinitel dvojezične šole na Koroškem; koroška policija niti pod socialistično vlado ni odkrila niti enega skrunilca partizanskih grobov, fanatično pa išče mladince, ki so dodali nemškimi krajevnim napisom še slovenske, ki jih jamči sama državna pogodba. Socialistična deželna stranka je lani po orgijah za proslavo plebiscita razpustila svoj mladinski odsek, ki je edini protestiral proti neokusni burki. Podobne primere bi lahko še in še naštevati.

Zaradi take dvoličnosti je razumljivo, da Narodni svet koroških Slovincem (NSKS) ob zadnjih volitvah ni podprl socialistov. Vprašanje je, ali bi jih tudi drugače, zaradi svojih ideoloških stališč. Zato pa jih je Zveza slovenskih organizacij (ZSO) brezpogojno, opirajoč se na rahle znake dobre volje do slovenske

Zahodnonemški kancler Willy Brandt je letos prejel Nobelovo nagrado za mir. Izmed 39 kandidatov je pristojna komisija za to visoko nagrado soglasno izbrala zahodnonemškega državnika, ki se je posebno izkazal pri ustvarjanju pogojev za mir v Evropi.

manjšine, ki jo je dunajska socialistična vlada pokazala pred volitvami. (Slovenska kmetijska šola v Podravljah je dobila pravico javnosti, toda ni postala javna, kar pomeni, da ji država ne da nobene pomoči in je ne vzdržuje. Obljubljena pomoč manjšini 770.000 šilingov je bila prvič javna, zato pa se je morala deliti po pol z gradiščanskimi Hrvati. Čudna doslednost!)

Kancler Kreisky je v pogovoru s predstavnikom ljubljanskega »Dela« zagotovil, da bo nova vlada rešila odprta manjšinska vprašanja. Izjava je načelno prav jasna in vsi, ki so nam slovenske zadeve pri srcu, se je, vsaj načelno, veselimo. Vprašanje pa je, katera so ta vprašanja, ki pomenijo za njegovo vlado »vsa«, in katera so za koroške Slovence vsa. In tudi, če bi bila »vsa« in vsa rešena, ni še gotovo, če ne bi bila reševana tako dosledno (?), kot je bila prva javna pomoč manjšini in priznanje kmetijske šole.

Verjetno je najbolj uničujoče za slovensko skupnost na Koroškem to, da obe politični skupini ne najdeta sporazuma za samostojno nastopanje tudi na volitvah v deželno zbornico, in da se togo vežeta na ideologijo. Koalicija obeh skupin bi omogočila, da bi res enotno podprli tistega, ki ima dobro voljo za uresničenje zakonito zagotovljenih pravic na Koroškem in tudi možnosti, da jih lahko uresničijo. Slovenskemu volivcu pa bi bilo končno jasno, komu naj odda svoj glas.

ki jo narekuje politika dobrega sosedstva s takim organizmom. Niti ne bi smelo finančno breme povzročati posebnih težav, ki glede na ugodnosti ne bo niti tako veliko.

Eksteritorialnost Mednarodnega centra za mehanske vede, njegovo popolnoma svobodno delovanje in odlične delovne razmere jamčijo za njegovo elitno poslanstvo na tem področju tudi v prihodnosti. Bližina takšne ustanove je prinesla Sloveniji že nekaj, čeprav v posredni obliki, otipljivih sadov ter bi jih lahko še več prinesla in to z mnogo večjimi obrestmi, kot lahko ta ali oni »praktik« pričakuje od takšne investicije. Vr.

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 24. oktobra, ob: 8.05 Slovenski motivi. 8.430 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Tajčević: Pet preludijev. Igra pianist Krpan. 10.45 Za dobro voljo. 11.15 B. Traven: »Zaklad Sierra Madre«. RO, vodi Lombarjeva. 11.45 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.430 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 143.00 Kdo, kdaj, zakaj... Zapisi o delu in ljudeh. 14.15 Poročila. 14.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.40 Miniaturni koncert. 16.430 Šport in glasba. 17.430 A. Cijak: »Neurje«. Drama. 19.10 Parada orkestrrov. 19.430 Bednarik: »Pratika«. 19.45 »Deep Purple«. 20.00 Šport. 20.430 Sedem dni v svetu. 20.45 Lahka glasba iz naših studiov. 21.00 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. 21.20 Semenj plošč. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 25. oktobra, ob: 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 14.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Beseda o poeziji - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavni dirigenti: Ernest Ansermet. Berlioz: Poletne noči. 19.10 Odvetnik za vsakogar, pravna, socialna in davčna posvetovalnica. 19.20 Glasbeni drobiž. 19.40 Zbor »Costanza e Concordia«. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Pesmi brez ztona. 21.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu. 21.45 Slovenski solisti. Mspr. Milka Evtimova, pri klavirju Zimškova. Samospevi B. Ščekove in M. Kozine. 22.05 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 26. oktobra, ob: 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 14.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas - Novice iz sveta lahke glasbe. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. Orglar Schweitzer. 18.50 Veliki mojstri jazza. 19.10 »Kraška pokrajina v Kosovelovi liriki«, prip. M. Kravos. 19.20 Otroci pojo. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Ameriške nabožne pesmi. 20.00 Šport. 20.35 Wagner: »Parsifal«, opera. Pertot: »Pogled za kulise«. 22.35 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 27. oktobra, ob: 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Saksfonist Getz in njegov ansambel. 12.10 Brali smo za vas. 14.30 Glasba po željah. 17.20 Za glade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst - Sloveščina za Slovence - Kako in zakaj. 18.15 Umetnost. Duo Merni-Picotti. Samospevi F. Schuberta. 18.45 Evansov jazz orkester. 19.00 Pevec dneva: Lucio Battisti. 19.10 Higiiena in zdravje. 19.20 Glasbeni vrtljak. 19.40 Zbor od Sv. Ivana pri Trstu, vodi Žerjalova. 20.00 Šport. 20.35 Simf. koncert. V odmoru (21.05) »Za vašo knjižno polico. 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETREK, 28. oktobra, ob: 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Družinski obzornik. 14.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi. 18.15 Umetnost. 18.430 Sodobni ital. skladatelji. 18.40 Kostelanetov orkester in skupina »Wallace Collection«. 19.10 Slovenski narečni dokumenti: »Jezik in slog Petra Podreka«. 19.20 Novosti v naši diskoteki. 19.40 Slovenski okt. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Folklorni plesi. 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 29. oktobra, ob: 7.05 Slovenski motivi. 1.30 Jutranja glasba. 11.345 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Kitarist Powell. 12.10 G. Bartolozzi: Otrok v prvih letih svojega razvoja. 143.430 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi. 18.15 Umetnost. 18.430 Sodobni ital. skladatelji. 18.40 Kostelanetov orkester in skupina »Wallace Collection«. 19.10 Slovenski narečni dokumenti: »Jezik in slog Petra Podreka«. 19.20 Novosti v naši diskoteki. 19.40 Slovenski okt. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Folklorni plesi. 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 30. oktobra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.340 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Veseli motivi. 12.10 V spomin Venu Pilonu. prip. M. Bambič. 14.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 16.10 Glasbeno popoldne. 16.50 Jazz. 17.20 Dialog - verske aktualnosti v evropskem tisku. 17.30 Za mlade poslušavce: Disc-time - Lepo pisanje - Jaz vem, in ti? 18.15 Umetnost. 18.340 Klavirski duo De Rosa - Jones. Brahms: Variacije na Schumanovo temo. 18.50 Poker orkestrrov. 19.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Mačkovi. 20.00 Šport. 20.05 N. Godničeva: »Gospa in njeni psi«. Krimiňalka. Radijski oder, režira Kopitarjeva. 21.30 Vabilo na ples. 22.30 Zabavna glasba.

Naredili bomo svojo dolžnost!

Ogromna večina družinskih poglavarjev je prav gotovo že dobila popisnice za ljudsko štetje 1971. Popis prebivalstva bo, kot znano, v nedeljo, 24. t.m., kar pomeni, da morajo popisovalne pole odražati stanje tega dne.

Slovenski dnevni tisk je skrbno spremljal vso pripravljalo dejavnost v zvezi z letošnjim štetjem in njegovo pisanje samo potrjuje, kako pravilno je načelno stališče, ki so ga bili zavzeli predstavniki slovenske narodne skupnosti v Italiji. Tu mislimo, kot se samo po sebi razume, na vprašanje jezikovne pripadnosti, o katerem se morajo izreči prebivalci na Tržaškem.

Sestava samih popisnic, način njihovega razdeljevanja in vrsta drugih dejavnosti jasno pričajo, da še niso dani pogoji, ki bi dovoljevali, da bi se vsak državljan lahko mirno in svobodno izjavil o svoji jezikovni pripadnosti. Iz tega nujno izhaja, da podatki, ki bodo izšli iz tega štetja, ne bodo verodostojni, ne bodo torej odražali dejanskega stanja.

Tu moramo vsekakor ponovno odločno poudariti, kako je za celotno slovensko narodno skupnost naravnost skrajno žaljivo, da se ob letošnjem ljudskem štetju ne postavlja vprašanje o jezikovni pripadnosti na Goriškem, v Beneški Sloveniji, Reziji in Kanalski dolini, iz česar bi izhajalo, da na omenjenih področjih Slovenci u r a d n o ne obstajajo.

To globoko krivično ravnanje pa seveda nikakor ne opravičuje nobenega zavednega tržaškega Slovenca, da bi se v tem trenutku skrtil v mišjo luknjo in javno ne izpričal svoje narodne pripadnosti. Vsakdo izmed nas ima še razlog več, da pogumno in jasno odgovorimo na vprašanje, ki se mu postavlja, kajti le tako bo lahko koristil sebi in celotni slovenski skupnosti.

Slovenski družinski poglavarji na Tržaškem bodo zato v nedeljo izpolnili popisnice v sloveščini, ki imajo enako veljavo kot italijanske, kajti za njihov prevod bosta poskrbela ali popisovalec sam ali pristojni občinski urad. Če bi slučajno ne imeli popisnic v slovenskem jeziku, naj si jih nemudoma preskrbijo na občinskih uradih, v skrajnem primeru pa lahko izpolnijo italijanski obrazec v sloveščini.

Prepričani smo, da bodo naši ljudje razu-

meli važnost in pomembnost sedanega trenutka in se ravnali tako, kot zahtevata njihova narodna dolžnost in osebno dostojanstvo. To bo najboljši in najbolj učinkovit odgovor vsem fistim silam, ki jim tudi ljudsko štetje pride prav za omalovaževanje našega obstoja.

☆

V Ljubljani so pričeli operno sezono z nanovo naštudirano Puccinijevo »Tosco«. Na slavnostni predstavi pred tednom dni so v glavnih vlogah nastopili trije pomembni slovenski operni pevci, ki pravkar praznujejo 25-letnico nepretrganega umetniškega delovanja: Vilma Bukovčeva, Rudolf Franci in Samo Smerkolj.

V nedeljo je papež Pavel VI. slovesno proglasil za svetnika franciškana Maximiliana Kolbeja, po rodu Poljaka. Med vojno je Maximilian Kolbe rešil nekega svojega rojaka, očeta dveh otrok, gotove smrti v koncentracijskem taborišču Auschwitz s tem, da se je prostovoljno prijavil, da ga zamenja v samici.

Prejšnji teden so se na nebu nad večjim delom Jugoslavije pojavili neznan leteci predmeti romboidne oblike, ki so leteli s hitrostjo od 700 do 1000 km na uro. »Leteče krožnike« so opazili mnogi prebivalci jugoslovanskih mest in piloti nekaterih potniških letal. Izvor teh letelih teles je neznan.

Fakulteta za sociologijo, časnkarstvo in politologijo Ljubljanske univerze je pred kratkim praznovala 10-letnico ustanovitve.

KONCERT RAI V GORICI

V skladu z večletno tradicijo tržaškega sedeža RAI-ITALJANSKE RADIOTELEVIZIJE, da z javnimi koncerti predstavlja deželne glasbenike, bo Postaja Trst A v slovenskem jeziku priredila javni koncert, ki bo v soboto, 23. oktobra, ob 21. uri v Stolni cerkvi svetih mučenikov Hilarija in Tacijana v Gorici. »Consortium musicum« iz Ljubljane pod vodstvom Mirka Cudermana, zborovski in orkesterski ansambel, specializiran v izvedbah nabožne glasbe, bo predstavil prvo izvedbo Maše za zbor, orgle in orkester goriškega skladatelja Joška Jakončiča (1903-1954).

Program obsega tudi kantato »Jeftejeva prisega« skladatelja Hugolina Sattnerja (1851-1934) v novi orkestraciji, ki jo je oskrbel Krno Cipci.

Položaj se zapleta

Čim bolj se bližamo začetku decembra, datumu, ko bodo senatorji, državni poslanci in po trije predstavniki vsake dežele volili novega predsednika republike, tem bolj se notranjepolitično življenje v Italiji zapleta. Doslej še ni jasno, kateri kandidat ima največ možnosti, da prodre; niti ni jasno, kakšna večina se bo pri tem glasovanju izoblikovala. Leva sredina je v očitni krizi, kajti socialisti in socialdemokrati stopnjujejo svojo medsebojno polemiko, demokristjani pa so kljub navidezni enotnosti med seboj močno razdvojeni. To stanje doslej še ni imelo posledic za vlado, vendar bo ta po izvolitvi novega predsednika republike zašla — ne samo formalno — v hudo krizo, ki ji danes nikakor ni mogoče predvideti izhoda.

Do danes vlada še ni zavzela stališča glede glasovanja o vstopu ljudske republike Kitajske v Organizacijo združenih narodov. Socialdemokrati odločno podpirajo ameriško stališče, ki sicer predvideva članstvo L. R. Kitajske v ZN in Varnostnem svetu, vendar

bi tudi Formoza ali tako imenovana nacionalistična Kitajska še dalje ostala članica ZN in bi izgubila le svoje mesto v Varnostnem svetu. Proti temu stališču so socialisti, ki so zato, da se Formoza izključi iz ZN.

Nadaljnji problem, ki razdvaja levo sredino in ne samo te, je referendum za odpravo zakona o razvezi. Mnogi se boje, da bi se to ljudsko glasovanje utegnulo spremeniti v pravo versko vojno in razkralo državo na dva dela. Zato se pojavljajo od več strani poskusi, kako preprečiti referendum o tako kočljivem vprašanju, kot je zakonska razveza.

Omeniti je dalje treba samo gospodarsko stanje v državi, katerega odprava se zdi, da je postala drugotno vprašanje, kar more politični položaj še bolj zaplesti.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Crispi 54 - tel. 77-21-51

SINODA V RIMU SE NADALJUJE

V veliki novi kongresni dvorani v Vatikanu se nadaljuje tretja pokoncilna škofovska sinoda. Po zadnjih novicah kaže, da se bo ta škofovski posvet podaljšal za kakih deset dni, saj se je prijavilo k raznim posegom večje število govornikov, kot pa so to pričakovali.

V torek zvečer se je zaključil prvi del te sinode, ki je obravnaval lik, vlogo in poslanstvo duhovnika v današnjem svetu. Pri predavateljski mizi se je zvrstila več kot polovica udeležencev sinode, zagovarjali pa so najrazličnejše odnose do tega tako perečega problema. V glavnem bi lahko označili tri smeri, ki so prišle bolj do izraza: skupina tradicionalistov, ki se je močno zavzela proti možnim spremembam v sedanji praksi Cerkve; skupina naprednih, ki je za duhovniško posvetitev poročenih moških (kar pa bi moral od primera do primera odločiti papež, ali pa škofovska konferenca); in skupina zmernih, ki so predlagali, naj Cerkev potrdi nujnost celibata, naj pa istočasno pusti odprto diskusijo o možnosti sprejema poročenih moških med duhovnike.

Sinodalni očetje so se po začetnih skupnih diskusijah razdelili na 12 jezikovnih komisij, tako da je delo hitreje šlo in da so še bolj prišla do izraza najrazličnejša mnenja, misli, kritike in načrti, ki so v glavnem odražali osebne poglede posameznega govornika, jasno pa je bilo pri nekaterih čutiti posreden vpliv okolja, iz katerega je govornik prišel. Tudi značaj raznih posegov je bil dokaj različen. Od sproščene in jasne govora raznih afriških škofov in odločnejših prelatov iz evropskih in ameriških držav, tja do strogo uradnega in pretirano previdnega nastopa raznih vatikanskih govornikov, pa tudi predstavnikov italijanskega, nemškega, poljskega in jugoslovanskega episkopata.

V torek so se diskusije o teh problemih zaključile s skupnim glasovanjem, kjer je z večino glasov prevladala tradicionalistična smer. Sinoda je tako potrdila obveznost za katoliške duhovnike in zavrnila možnost posvetitve poročenih moških, razen izjemnih primerov, o katerih pa odloča papež sam.

Tako je izmed treh možnih prevladala tista smer, ki so jo vatikanski krogi in papež odločno zagovarjali in to je smer predhodne samoobrambe in diplomatske previdnosti. Tudi pri tem prvem delu tretje sinode je torej vatikanskim in tradicionalnim cerkvenim krogom uspelo omejiti in delno zaježiti vrsto novih odnosov in novih procesov, ki jih je sprožil zadnji koncil. In to sredi sveta, ki terja tudi od katoliške Cerkve novih, sodobnih, konkretnih in, če je treba, tudi tveganih odgovorov in predlogov o življenju in zavzetosti posameznika-kristjana. Vatikan in tradicionalni visoki kler so na ta način potrdili gledanje tistih oporečnih skupin v »drugih Cerkvi«, ki trdijo, da je rimsko katoliška cerkevna institucija vedno bolj zaprta sama vase in tedaj nezmožna pomagati človeku potrošniške in industrializirane družbe v iskanju vrednot in smisla življenja.

Rimska sinoda ima zdaj pred sabo drugo polovico svojega zasedanja, ko bo govor o pravičnosti v svetu. To je pravzaprav osnovni argument, s katerim mora danes Cerkev stopati med velik del človeštva, med lačne, zatirane, revne, preproste, revolucionarje, med vse tiste pač, ki se borijo za življenje, za boljše življenje, morda za novi svet. Če

bo sinoda zmogla tako evangeljsko govorico, kot jo je učil Kristus (in obtožba ter odklon nasilja so tudi evangeljska govorica) in če bo znala ločiti vodilne kroge Cerkve od politično-ekonomskih svetovnih blokov in stopiti na drugi breg, bo napravila veliko delo. To pričakujejo od nje množice posameznikov in tiste verske skupnosti, ki čutijo v sebi pristnost evangeljskega nauka, ne vidijo pa in tudi ne morejo videti v današnji rimski Cerkvi tiste ustanove, ki bi predvsem skrbeli za reševanje in ohranjanje evangeljskih vrednot.

Za krščanski svet pa bi bilo res škoda, če bi sinoda tudi tu zapravila novo priložnost, da približa Cerkev svetu. In ta dvom je utemeljen, saj je papež v otvoritvenem govoru posvaril zborne očete pred »nevarnostjo« javnega mnenja. Dvomimo, da ima papež v tem prav. Kristusova Cerkev brez javnega mnenja nima smisla, ker živi iz ljudi in za ljudi, predvsem za tiste, ki so »spodaj« — se pravi, za tiste, ki so najbolj zatirani in prizadeti, zato pa znajo biti še najbolj pristni, še najbolj ljudje. Visoki cerkveni krogi morajo njihove želje, predloge in zahteve sprejemati tako, kot jih baza postavlja in jih pri svojih odločitvah upoštevati, sicer bodo ljudje, ki se vedno bolj osveščajo, šli po novi in primernejši poti v svojo duhovnost. Želeti je, da bi v sedanjem drugem delu svojega dela sinoda ne potrdila tega razpotja.

it

POVSOD JE NEVARNO

Za mogočnjake tega sveta, ki menijo, da bodo lahko klatili zvezde z neba, je povsod nevarno, da jih zadene maščevalna roka. To resnico je na lastni koži spoznal v ponedeljek tudi sovjetski prvi minister Aleksej Kosigin.

Nahaja se na uradnem obisku v Kanadi. S kanadskim ministrskim predsednikom Trudeaujem sta šla v glavnem mestu Ottawi proti parlamentu, kar predere neznan moški vrste policije, plane na sovjetskega državnika in oklene njegov vrat z desnico v smrten objem. Kanadski kolega je komaj odtrgal napadalca in izvelkel na varno napadenega tovariša z raztrgano obleko.

Policija je prijela atentatorja, ki je vpil: »Dol s Sovjeti! Svoboda Madžarski!« Povedal je svoje ime: Geza Matrai in da je član tajne zveze za svobodo Madžarske.

Razen njega pa je policija zgrabila v bližini sovjetskega poslaništva še tri neznanke, ki so tam blizu odvrgli bombe.

★

Pred kratkim je v starosti 89 let umrl Alberto Pirelli, ustanovitelj in dolgoletni predsednik delniške družbe »Pirelli«, ki spada med najvažnejše evropske izdelovalce gumijastih izdelkov.

Končni izid glasovanja, ki predvideva izgon Čangkajšekove Formoze iz Združenih narodov, je še vedno precej negotov. Vendar vse kaže, da je večina držav na stališču, naj v tej organizaciji ostane obe Kitajski.

F. J. - 92 SMRT V POMLADI

Nekje na dnu srca pa je vendar še upal, da bo spoznala, da mu je napravila krivico, in da ji bo postalo žal. Vendar se je njegov razum posmehoval temu upanju.

»Pobožna želja, Tine,« je rekel na tistem sam sebi. »Ne vdajaj se več sanjarijam. Dovolj si star.«

Šele ko so se že znašli v Halozah, so spoznali, da so prišli pravzaprav premalo pripravljeni, brez jasnega načrta, kaj naj počno. Prišli so z dobrim namenom, hoteli so nekaj storiti, pomagati, toda kaj, komu?

Utaborili so se na obširnem travniku ob robu bukovega in kostanjevega gozda blizu večje fare v osrednjih Halozah, obšli okolico in polni prvih, skoraj grozljivih vtisov sedli po večerji, ki so si jo skuhal na tabornem ognju, k prvemu posvetovanju. Razen Tineta ni bil še nobeden izmed šestorke v Halozah, nekateri pa sploh še niso bili nikdar na Štajerskem.

»Tako slabo oblečenih, bledih in suhih otrok nisem videl še nikjer na Slovenskem,« je rekel Jože, ki je bil doma z Notranjskega.

»Revščine je precej tudi pri nas, a take vendarle ne,« je rekel Dreja, ki je bil z Dolenjskega.

»Niti pri nas,« je pristavil Gorenjec Miro. »In kako čudno govorijo ti ljudje. Kot bi peli.«

»Sprašujem se, zakaj smo pravzaprav prišli sem,« se je oglasil Karel iz ljubljanske okolice. »Kraji so tako lepi, da se čudim, kako je mogoče, da živijo tod tako revni ljudje. Saj se zdijo kar sestradani. Veste, da me je kar sram, da bi sodil okrog njih in jih spraševal, kako živijo in tako naprej, ko pa je to že na prvi pogled vidno. Ali kako si si pravzaprav zamislil našo akcijo tu, Tine?«

»Zamislili smo jo pravzaprav vsi skupaj, jaz sem jo samo predlagal. Dobro je, da se prepričate, kako živi ta del slovenskega naroda.«

»In kaj naj napravimo?«

»Mislim, da bo zaenkrat dovolj, da se pogovorimo z ljudmi in zvemo za njihove skrbi in težave. Da dobimo stik z njimi. Morda bo kateri od nas lahko napisal kakšen članek o tem, kar bomo videli in slišali. Na primer za »Dejanje« ali za kak list. Da bo javnost vsaj opozorjena na razmere v Halozah.«

»Saj se le malokdo briga za to,« je rekel Miro malodušno. »Brez velikih sredstev se tu ne da bogve kaj napraviti. In kdo jih bo dal na razpolago? Država? Smešno je samo pomisliti.«

»Taka država!« je rekel Jože. »Ta bi še tu jemala!«

»Če ne more vzeti drugega, odpelje železniške zapornice, češ v Srbiji jih bolj potrebujejo kot bogati Slovenci,« je rekel Tine. »To se je namreč res zgodilo v tukajšnjem okraju,« je rekel Tine.

Zmenili so se, da bodo šli naslednje dni po dva in dva na razne strani in si zapisali v beležnice vse značilno, kar bodo videli in slišali, od zunanjih dokazov revščine, pa tudi lepote in značilnosti krajev in pokrajine, do pogovorov z ljudmi in vtisov o njihovih lastnostih in posebnostih.

»Prišlo mi je na misel, da smo se doslej izobraženci preveč ukvarjali samo z leposlovjem namesto s sociologijo,« je rekel Jože.

»Natreskam te, če napišeš še kakšno pesem,« mu je zagrozil Miro.

Drugi dan dopoldne so se zglasili v župnišču, da bi spoznali in pozdravili župnika in kaplana. Morda bi jim lahko tudi onadva pomagala pri njihovem »raziskovanju« Haloz, čeprav samo z nasveti. Upali so, da bodo našli vsaj v klaplanu mladega človeka, ki je tudi občutljiv za take probleme.

(dalje)»

S Tržaškega

Ob uvedbi koncertnega abonmaja GM

Ze od ustanovitve dalje je Glasbena Matica poleg šolske dejavnosti vnesla v svoje delovanje tudi organizacijo koncertnih prireditelj in namenom, da približa slovenskemu občinstvu glasbeno umetnost. Kljub precejšnjim oviram je Glasbena Matica od leta 1945 dalje pripravila nad 150 koncertnih prireditelj, na katerih so sodelovali domači umetniki in gostje iz matične domovine. Najpomembnejšo vlogo pri tem snovanju pa ima orkester Glasbene Matice. S to dejavnostjo je postala Glasbena Matica nujen in nena-domestljiv element za prosvetno in kulturno življenje naše narodne skupnosti.

Z letošnjim letom je Glasbena Matica sklenila, da uvede abonma za koncertne prireditve. Uvedba abonmaja je dejanje zaupanja v slovensko glasbeno publiko, je pa tudi prizadevanje, da zadovolji naraščajoče število ljubiteljev glasbene umetnosti.

Uvedba koncertnega abonmaja izpričuje torej težnjo Glasbene Matice, da posreduje glasbo čim širšemu krogu občinstva, da nudi zahtevne in kvalitetne koncerte in to z abonmajskimi cenami, ki so vsakomur dostopne. V abonmaju je devet koncertov s pestrim programskim načrtom, ki bo prav gotovo zadovoljil ljubitelje glasbe. Nastopili bodo pri-

Pisma uredništvu:

Spoštovano uredništvo!

Želel bi opozoriti slovensko zamejsko javnost z nerensnim načinom nameščanja slug neslovenske narodnosti na slovenske šole.

Nekako preteklega maja je na Trgovskem tehničnem zavodu »Žiga Zois« s slovenskim učnim jezikom v Trstu bila upokojena sluginja italijanske narodnosti. Vsi smo upravičeno pričakovali, da bo na izpraznjeno mesto imenovana sluginja slovenske narodnosti. Tik pred maturo pa je pokrajinska uprava (ki je pristojna za pomožno osebje) začasno imenovala neko sluginjo, ki sploh ne govori slovensko, z izgovorom, da v tako kratkem času ni mogoče razpisati natečaja in da je torej treba smatrati to za začasno rešitev. Ta začasna rešitev traja še vedno, čeprav smo pričakovali, da bo stvar urejena vsaj z začetkom letošnjega šolskega leta.

K temu bi pripomnil naslednje:

1. Nikjer ni zapisano, da pokrajinski odbor, če bi seveda želel, ne bi mogel imenovati začasne sluginje z znanjem slovenščine, kot to zahteva pravilnik.

2. To imenovanje se nam ne zdi slučajno, saj smo imeli tudi na drugih slovenskih šolah enake primere, ko je začasno italijansko osebje, potem ko se je v dolgih letih naučilo slovenščine, postalo stalno.

3. Čuden se nam zdi molk ravnatelja, profsorskega zbora, pomožnega osebja in dijakov trgovskega zavoda.

4. Rad bi vedel, kaj mislita k temu dva slovenska predstavnika v pokrajinski upravi, saj je tako imenovanje v nasprotju s programom in duhom političnega dogovora, ki sta ga med drugimi podpisali tudi njuni dve politični skupini.

Z odličnim spoštovanjem

n. k.

znani domači solisti in ansambli. Poleg tega je Glasbena Matica pritegnila k sodelovanju umetnike, ki spadajo v sam vrh slovenske in jugoslovanske poustvarjalne umetnosti.

Prepričani smo, da se bo veliko število ljubiteljev glasbe vključilo v krog rednih koncertnih obiskovalcev in bodo postali abonenti. Saj ni dvoma, da spada ta kulturna dejavnost med osnovne kulturne potrebe naše narodne skupnosti.

— V

◇ ◇ ◇

OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA STARŠEV

Občni zbor Zdrženja staršev dijakov državnega znanstvenega liceja »France Prešeren« v Trstu za letošnje šolsko leto bo v sredo, 27. oktobra 1971 v šolski telovadnici na Vrdelski cesti 13 z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 19. uri. Vljudno vabimo starše, naj se vabilu odzovejo.

GLASBENA MATICA - TRST PRVI ABONMAJSKI KONCERT ORKESTRA GLASBENE MATICE

Dne 23. oktobra ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

Dirigent: OSKAR KJUDER

Solist: CIRIL ŠKERJANC - čelo

S p o r e d :

G. VIOZZI: QUATTRO MOMENTI za GODALNI ORKESTER

A. VIVALDI: KONCERT v D-duru za ČELO IN GODALNI ORKESTER

J. HAYDN: KONCERT v C-duru za ČELO in GODALNI ORKESTER

W. A. MOZART: DIVERTIMENTO št. 11 (K 251 v D-duru

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice (ul. R. Manna 29, tel. 29-779) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Abonente vljudno prosimo, da dvignejo abonentske izkaznice do 23. oktobra v Tržaški knjigarni.

◇ ◇ ◇

V Ljubljanski Moderni galeriji bodo v kratkem odprli dve zanimivi retrospektivni razstavi: kiparja Franciška Smerduja in slikarja Staneta Kregarja.

PRIJETNO SREČANJE V NABREŽINI

Prosvetno društvo »Igo Gruden« v Nabrežini je v soboto, 16. t.m., pripravilo za svoje člane in prijatelje družabni večer kot uvod v novo prosvetno-kulturno in športno sezono. Predsednica dr. Barbara Gruden je v svojem pozdravnem nagovoru poudarila važnost in pomembnost prosvetno-kulturnega in športnega udejstvovanja in zaželela, da bi v novi sezoni ta dejavnost bila še živahnejša. Podpredsednik Antek Terčon pa je nadrobno razčlenil delovanje in uspehe športnega društva »Sokol«, ki se ukvarja, kot znano, z odbojko, košarko in namiznim tenisom; zlasti v tej disciplini dosegajo mladi nabrežinski igralci prodorne uspehe.

Na družabnem večeru so posebej počastili članico »Krasa« Sonjo Miličevico, ki se je pred kratkim izredno visoko uvrstila na mednarodnem namiznoteniškem prvenstvu v Španiji, kot poročamo na drugem mestu.

Na prijetnem srečanju je nastopil tudi moški pevski zbor »Igo Gruden« pod vodstvom Sergija Radoviča. Čeprav ta zbor nastopa razmeroma malo časa, je dokazal, da razpolaga z dobrimi glasovi ter bo z vztrajnim in neprekinjenim delom še marsikaj dosegel.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

V soboto, 30. t.m., ob 21.00 in v nedeljo, 31. t.m. ob 15 uri:

gostuje

GLEDALIŠČE »KOMEDIJA« IZ ZAGREBA GOSLAČ NA STREHI

Po pripovedkah ŠOLEMA ALEJHEMA

napisal: JOSEPH STEIN

Besedilo pesmi: SHELDON HARNICK

Glasba: JERRY BOCK

Režiser: VĽADAV ŠTEFANČIČ

Scenograf: ZELJKO SENEČIČ

Dirigent: FERDO POMYKALO

Kostumograf: LJUBICA WAGNER

Koreograf: RAY HARRISON

— o —

O ZDOMSKI SLOVENIJI

V Društvu slovenskih izobražencev se bo v ponedeljek, 25. oktobra nadaljevala razprava o predavanjih v Dragi. Tokrat je na vrsti dopolnilo k drugemu predavanju: O zdomski Sloveniji. Kratak referat bosta imela Franc Jeza in Ivan Breclj, narkar bo diskusija. Začetek ob 20. uri v prostorih društva v ulici Donizetti 3.

»VIGRED« v Šempolaju

V soboto, 16. t. m., so v Šempolaju z manjšo kulturno prireditvijo izročili svojemu namenu prostore novoustanovljenega mladinskega društva »Vigred«.

Kot je povedal predsednik pripravljalnega odbora Ivo Širca, se bo društvo ukvarjalo s športno in prosvetno-kulturno dejavnostjo. Pobuda za ustanovitev društva in ureditev prostorov je prišla prav iz vrst mladine, ki je že nekaj časa na tem področju delovanja čutila veliko vrzel. Ivo Širca se je tudi zahvalil devinsko-nabrežinski občini, ki je zamisel podprla s tem, da je dala na razpolago prostore v šempolajski šoli. Domačin Ivo Širca je nato predstavil mladega slikarja Vladimirja Klanjščka iz Števerjana, ki je ob tej priložnosti razstavil nekaj svojih novejših platen. V Klanjšček je študiral slikarstvo na Pedagoški akademiji v Ljubljani, sedaj pa poučuje na slovenski nižji srednji šoli v

Gorici. Pesnik Marko Kravos iz Trsta pa je prebral nekaj svojih pesmi.

Na koncu je predsednik pripravljalnega odbora predal besedo devinsko-nabrežinskemu županu dr. Dragu Legiši, ki je šempolajski mladini zaželel veliko uspeha pri tej pobudi in izrazil upanje, da bo športna in prosvetno-kulturna dejavnost v okviru novega društva prispevala k splošni kulturni in osebnostni rasti tamkajšnje mladine.

Po govoru dr. Legiše so si gostje in domačini lahko ogledali razstavo Klanjščkovih slik in kupili nekatere slovenske leposlovne in poljudnoznanstvene knjige, ki so jih pokazali na manjši razstavi. Pripomnimo naj, da so se prostori društva »Vigred« izkazali kot zelo primerni tudi za slikarske in podobne razstave.

Novemu društvu želimo veliko uspehov pri njegovem delovanju.

OB LJUDSKEM ŠTETJU

V zvezi z razdeljevanjem popisnih pol za bližnje ljudsko štetje smo prejeli in slišali od strani občanov različne pripombe in pritožbe.

Razdeljevalci, predvsem mlajši moški, ki so uradne osebe, bi se zlasti kot taki morali primerno vesti, ko pridejo v tujo hišo. Ne znajo ali nočejo stvarno odgovarjati, če jih na primer kdo vpraša po slovenskih popisnih obrazcih. Vemo, da ne nosijo pri tem nobene krivde razdeljevalci, a vendar se lahko mirno odgovori, da so slovenske obrazce ustrezne oblasti hote ali nehote pozabile tiskati.

Prav o tem pa bo treba še govoriti, ker za tržaško ozemlje obstajajo slovenske popisne pole, za goriško pa ne, češ da tu sploh ni italijanskih državljanov slovenske narodnosti.

Naši izvoljeni zastopniki naj se tudi v tem pogledu malo pozanimajo!

ODHOD NA MADAGASKAR

V nedeljo so se v Mirnu pri Gorici poslovili od mladega domačina Lovrenca Štanta, ki se je odločil, da za tri leta odide v slovenski misijon na Madagaskarju, kjer bo pomagal graditi novo naselje za gobavce. Odšel bo k svojemu bratu, duhovniku Ivanu Štanta, ki že nekaj let uspešno deluje na tem oddaljenem afriškem otoku in si zelo prizadeva za izboljšanje življenjskih razmer gobavcev.

Lovrenc Štanta je po poklicu zidar, pred kratkim pa je dokončal večerno srednjo gradbeno šolo in je tako postal gradbeni tehnik. Lovrenc Štanta zasluži priznanje, saj gre za prvega slovenskega fanta - neduhovnika, ki se je odločil, da odide v misijone ter svoje znanje in sposobnosti posveti gobavcem, ki so vsega tega prav gotovo zelo potrebni. Pri njegovem delu mu želimo mnogo uspeha.

Prejeli smo: Še o habilitacijskih izpitih

Kot ljudje, ki smo vsaj pet let preživel na slovenski klasični gimnaziji in liceju v Gorici, in kot študentje, katerim usoda lastnega naroda ni deveta briga, mislimo, da imamo dolžnost in ne le pravico, vtikati se v življenje, oziroma umiranje te naše najvišje kulturne ustanove v zamejstvu. Ob izidih zadnjih habilitacijskih izpitov in ob novici o novih (in starih) učnih kadrih na zgoraj omenjenih šolskih zavodih, moramo torej pomisliti, kam le-ti plujejo. Odgovor na to vprašanje nam dajejo neizpodbitna dejstva: kakovost poučevanja tam stalno upada; (saj je pač razumljivo, če pomislimo, da se profesorski »curriculum« pričenja sedaj na višjih srednjih šolah, končuje pa na nižjih), učbeniki so zastareli in mnogi malo vredni, da ne omenjamo brezbriznosti nekaterih profesorjev do dijakov in do njihovega kulturnega izpopolnjevanja. Posledica vsega tega je naraščajoče nezaupanje dijakov in njihovih staršev v šolo in upadanje števila študentov na njej.

Kdo je kriv, ali kateri so krivci tega žalostnega stanja? Imena predobro poznamo, pozna jih predobro vse sedanje dijaštvo na šoli, pa tudi širši javnosti izven nje niso neznan. Zato ogorčenje, ki je nastalo med našim ljudstvom ob novici o nepojmljivem ravnanju izpraševalne komisije na habilitacijskih izpitih za slovenske šolnike v Trstu, ni poglelo, pač pa je zavzelo še širši obseg. Saj če ljudje, kot profesor Renner, niso sposobni, da poučujejo na naših šolah, kdo naj bi bili po njihovem mnenju za to primerni?

A naj si ne delajo utvar, naj se kar ne čutijo pregotovi, krivci in sokrivci umiranja naše šole. Kajti, če pride dan, ko šola »crkne«, se bodo znašli v dokaj čudnem in smešnem, a sebi najprimernejšem položaju: predavali bodo kot stalni »profesorčki« — predavali praznim stenam! Kdo jih bo tedaj rešil? Ne vemo! Naša javnost jih je vsekakor že sodila in obsodila.

Odbor za sanacijo slovenske šole

★

MOŽEM V SPOMIN

Klub starih goriških študentov bo odkril spominske plošče dvema goriškima rojakoma, ki sta si pridobila velike zasluge v bojih za politične pravice in svoboščine goriških Slovencev.

Ta dva sta bila deželni poslanec dr. Nikolaj Tonkli in njegov brat dr. Josip Tonkli, slovenski poslanec v dunajskem parlamentu.

Rojena sta bila v Breginju. Josip se je rodil leta 1834, Nikolaj pa deset let pozneje. Oba sta bila vodilna primorska politika konservativne smeri v drugi polovici prejšnjega stoletja.

Spominska svečanost bo v nedeljo, 24. oktobra, ob 11. uri pri rojstni hiši v Breginju. Govoril bo ravnatelj goriškega muzeja Marušič.

Ob tej priložnosti pohvalno omenjamo predloge klubovih članov, da bi se odkrile spominske plošče tudi nekaterim prizanim kulturnim delavcem iz Kobariškega kota, kot sta bila na primer pesnik Joža Lovrenčič in pisatelj Čebokli.

10. Memorial M. Filej 1971

KOLESTARSTVO — REZULTATI

Prejšnjo nedeljo so bile v okviru letošnjega memoriala kolesarske tekme. Proga je vodila po goriških stranskih ulicah in je merila za člane in mladince 8 km, za naraščajnike pa 4 km. Tekmovalo se je na čas, s presledkom ene minute. Udeležba ni bila prav velika.

Rezultati:

Člani in mladinci:

1. Fabris Franko (Pevma), 13'47"4
2. Jarc Emil (Podgora), 14'59"
3. Komel Igor (Dom Gorica), 15'13"9

Naraščajniki:

1. Kuštrin Mavro (Podgora), 7'437" 5
2. Miklus Karel (Dom Gorica), 7'58"8
3. Cotič Marko (Gorica), 8'16"
4. Klanjšček Peter (Gorica), 8'4343
5. Uršič Aleks (Gorica) 10'46"

LAHKA ATLETIKA - RAZPIS IN PRAVILNIK

1. Tekme bodo v soboto 23. oktobra od 15. ure dalje in v nedeljo 24. oktobra od 9. ure dalje na Šolskem stadionu (Rojce - Campagnuzza).

2. Prijave se sprejemajo do petka zvečer na sedežu Olympije (Viale XX. Sett. 85), v soboto in nedeljo pa direktno na stadionu do pol ure pred začetkom tekem. Pri vpisu bo moral vsakdo navesti tudi rojstne podatke.

3. Tekmujejo lahko moški in ženske: tisti, ki so vpisani v Lahkoatletске zveze in tisti, ki niso vpisani («tesserati» in «non tesserati»). Razdeljeni bodo v naslednje kategorije: člani (Č) in članice (ČE), letniki 1950 in starejši; mladinci (M) in mladinke

(ME), letniki 1951, 1952, 1953; naraščajniki (N) in naraščajnice (NE), letniki 1954, 1955; dečki (D) in deklice (DE), letniki 1956 in mlajši.

4. Na programu bodo naslednje discipline: člani in mladinci: teki na 100 m, 800 m, 1000 m, 1500 m; skoki v daljino, višino in troskok; meti krogla (7,250 kg), diska (2 kg) in kopja (0,800 kg); švedska štafeta 400 x 300 x 200 x 100 m; daljina, višina, troskok samo N); krogla, disk in kopje; dečki in deklice: teki na 80 m in 1000 m; višina in daljina; krogla (3 kg) in hoja na 2 km (samo D). Na sporedu je tudi peterboj, ki bo obsegal tek na 100 m in 1000 m, višina in daljina ter met krogla 5 kg).

Dečki in deklice smejo tekmovali samo z gumijastimi copatami: Pri skokih v višino in daljino bodo morali imeti vsi tekmovalci gumijaste copate ali pa šprintarice s kratkimi žebli (ker so zaletišča pokrita s "tartanom").

5. Člani in članice ter mladinci in mladinke bodo smeli opraviti v dveh dneh največ tri tekme (plus štafeto), toda v enem dnevu samo dve tekmi (plus štafeta); naraščajniki in naraščajnice ter dečki in deklice pa samo dve tekmi v dveh dneh (plus štafeta) oziroma samo eno tekmo v enem dnevu (plus štafeta). Ta določila ne veljajo za tekmovalce v peterboju.

6. Tekmovalci se bodo lahko zadrževali v športni areni samo med svojo tekmo; pred tekmo in po njej bodo morali izven arene.

7. Prvi trije v vsaki disciplini bodo nagrajeni z medaljami, toda samo v primeru, če bodo v tisti disciplini nastopili vsaj trije tekmovalci. Pri sestavi vrstnega reda bodo upoštevani rezultati obeh

dni. Zmagovalec v peterboju bo prejel prehodni pokal; enako bo nagrajen tekmovalce, ki bo dosegel najboljši tehnični rezultat.

8. Tekme bodo po možnosti sodili uradni zvezni sodniki in časomerilci.

9. Organizator odklanja vsako odgovornost pred, med in po tekmovalstvu.

LAHKA ATLETIKA - URNIK TEKMOVANJA

Sobota 23. oktobra

14,30	zbor tekmovalcev
15,00	krogla (D)
15,15	100 m (Č, M, peterboj)
15,30	80 m (D,N); višina (D)
15,45	krogla (Č, M, peterboj); višina (Č,M,N)
16,00	krogla (N); daljina (D)
16,15	disk (Č, N); daljina (Č, M)
16,30	daljina (N); disk (N); 800 m (Č, M)
16,45	troskok (Č, M, N)
17,00	1000 m (Č, M, N, peterboj)
17,15	1500 m (Č); hoja 2 km (D).

Nedelja 24. oktobra

8,30	zbor tekmovalcev
9,00	krogla (ČE, ME, NE); 80 m (D, N)
9,15	100 m (ČE, ME); višina (Č, M, N, peterboj)
9,30	krogla (DE); krogla (D); 80 m (DE, NE)
9,45	krogla (Č, M); 100 m (Č, M)
10,00	800 m (Č, M); višina (ČE, ME, NE, DE)
10,15	hoja 2 km (D); krogla (N); daljina (Č, M, N, peterboj)
10,30	disk (ČE, ME, NE); daljina (D, DE)
10,45	daljina (ČE, ME, NE); disk (Č, M)
11,00	1000 m (M, N); disk (N)
11,15	1500 m (Č, M); 1000 m (ČE, ME, NE, DE)
11,30	kopje (Č, M, N); troskok (Č, M, N)
11,45	švedska štafeta

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova številka revije »Srečanja«

Zadnja številka revije »Srečanja«, ki izhaja v Novi Gorici, je posvečena predvsem vprašanju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Na uvodnem mestu je natisnjena »Izjava predstavnikov primorskega tiska«, ki je nastala ob majskem srečanju primorskih časnikarjev z obeh strani meje na gradu Kromberk.

Izjava uvodoma poudarja, da mora slovenska narodnostna skupnost v Italiji čimprej zaživeti kot subjekt na vseh področjih javnega življenja. »Takšna duhovna in materialna individualnost zamejske slovenske skupnosti lahko v največji meri pripomore k njenemu obstanku in razvoju.« V nadaljevanju izjava obravnava vprašanje odnosa matične domovine do zamejskih Slovencev in pravi, da se mora ta politika »v prihodnje vse bolj dopolnjevati s težnjo, da zamejska slovenska skupnost ustvarja lastno bogastvo življenjskih sposobnosti. Enosmerna in enostranska pomoč ne zadošča več... V skladu s takim prepričanjem poudarjamo tudi potrebo, da se odnos matičnega naroda do zamejskih slovenskih skupnosti ne sme prvenstveno oblikovati po političnih, svetovnonazorskih merilih.«

Udeleženci zborovanja menijo, da lahko igrajo pomembno vlogo pri povezovanju in pomoči zamejskim Slovencev obmejni kraji, ki pa se morajo primerno gospodarsko in kulturno krepiti. Predstavniki tiska so kritično ocenili odnos večinskega naroda do Slovencev v Italiji in so se zavzeli za čimprejšnji začetek ukrepov v korist beneškim Slovencev.

Primorski časnikarji menijo, da je obveščeno matičnega naroda o življenju zamejskih Slovencev premajhna; podpirajo zahtevo po svobodnejšem pretakanju zamejskega tiska po vsem slovenskem kulturnem prostoru. Nujno pa je treba spremeniti nekatere anahronistične administrativne predpise, ki to pretakanje ovirajo.

V naslednjem sestavku pod naslovom »Slovenski tisk na Primorskem kot integracijski dejavnik Slovencev« so objavljene poglavitne misli udeležencev razprave na kromberškem gradu, med njimi Stanislava Renka, dr. Jožeta Felca, Borisa Pahorja, Milana Lipovca, dr. Jože Vilfana, dr. Lojzeta Berceta, Borisa Raceta, Ivana Hvale, Maria Laurenčiča in drugih.

Zanimivo je tudi razmišljanje Andreja Bratuža iz Gorice z naslovom »Pogledi na evropske dimenzije slovenstva«, v katerem obravnava mesto in vlogo Slovencev v Evropi v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. V članku med drugim pravi: »Vse duhovne silnice naše narodne zgodovine, naše filozofije zgodovine so izrazito prežete v evropskim duhom. Slovenski človek, ki dela in v potu svojega obraza oblikuje tudi lastni vsakdanji boj za obstanek od westfalskih in belgijskih rudnikov do francoskih tovarn, mimo holandskih fabrik — pa slovenski človek, ki oblikuje svojo znanstveno zavest od univerz v Heidelbergu do Sorbone in Louvainu do radijskih družb Londona ali Pariza, vsi prispevajo v svojem okviru k ostvaritvi širše zavesti evropskega slovenstva. Materialno in duhovno oblikovanje lahko ustvari vse najugodnejše pogoje za razmah širše vizije Evropejca-Slovenca, ki mora danes prevevati ves naš milje.« Slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem naj bodo »stična točka med sosednimi narodi, ki pa naj predvsem v spoštovanju in razumevanju s strani večinskega naroda kakor tudi ob nesebični podpori matične države uživajo vse svoje naravne in človeške pravice. Le tako bodo lahko tvorile pozitiven in trden člen v verigi prostrane evropske skupnosti kulturnih občestev in narodov, ki nočejo stapljanja manj-

šin in nadvlade velikih, pač pa enakovredno vrednotenje zlasti ogroženih in manj zaščiteneh nasproti večjim etničnim skupnostim.«

Anton Mihelj je napisal prispevek »Vzgoja in izobraževanje v dobi industrijsko-tehnične revolucije«, Ljubo Ulaga pa članek »Uspešno vodenje je cilj vodilnega delavca«. Gorazd Humar nas informira o »študentskem gibanju« na ljubljanski univerzi in v svojem članku precej izčrpno govori zlasti o dogodkih v zadnjih mesecih.

Sledi razgovor z deželnim poslancem dr. Dragom Štoko, ki je govoril o glavnih perečih problemih Slovencev v Italiji ter orisal značaj in vlogo politične organizacije »Slovenske skupnosti«. Dr. Štoka je poudaril, da se Slovenci v Italiji nikakor ne smejo zapirati v nekakšen »rezervat«, hkrati pa je ob današnjih ekonomsko-družbenih procesih izredno težko upirati se asimilaciji. Po njegovem mnenju bodo vprašanja zamejskih Slovencev v Italiji rešena, »če bodo zamejski Slovenci znali biti bolj elastični, strpnější med seboj, bolj strnjeni... Tedaj bomo učinkovitejši, zlasti še, če bo znala matična domovina stati vztrajneje ob naši strani in ob strani naših problemov.«

V rubriki »Glose« je objavljeno »Razmišljanje ob obisku književnikov iz Slovenije« (spomladi letos v Trstu, op. ur.), ki ga je napisala Irena Pučnik-Žerjal. V isti rubriki je govora še »o nacionalni nestrpnosti Slovencev« in o znani aferi v Novi Gorici pred nekaj meseci, ko so prepovedali pred-

vajanje nekega pornografskega filma, namenjenega ozkemu krogu ljudi.

V literarnem delu sodelujeta Edvard Kocbek s pesmijo »Lipicanci« in Jela Markova z odlomkom iz nekega dramskega dela. Od ostalih prispevkov bi omenili še razpravo »Razvoj telovadbe na Vipavskem do leta 1928 (to leto so fašistične oblasti ukinile zadnja slovenska društva, op. ur.), ki jo je napisal Stanislav Sluga.

◇ ◇ ◇

V razstavišču »Arkade« v Ljubljani so odprli razstavo v počastitev 150-letnice ustanovitve Narodnega muzeja pod naslovom: »150 let muzejstva na Slovenskem«.

◇ ◇ ◇

V Mariboru se je s slovesnim odkritjem spomenika pok. Stanetu Severju v avli mariborskega gledališča pričel teden slovenskih gledališč pod naslovom »Borštnikovo srečanje 1971«. Na srečanju sodeluje tudi Slovensko gledališče iz Trsta.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU - SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA - GORICA - ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA - v sodelovanju z E.M.A.C. iz Gorice

Bertolt Brecht

BOBNI V NOČI
drama in komedija

Prevod: BORUT TREKMAN

Režija: MILE KORUN

V četrtek, 28. t.m., ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v G O R I C I (ABONMA Red A in Red B)

7. in 8. številka revije »Prostor in čas«

Tudi letos izhaja revija »Prostor in čas« z zamudno, čemur so verjetno delno krive finančne težave. Vsekakor smo veseli vsake številke in jo težko čakamo, ker je to ena tistih redkih slovenskih revij, v katerih še najdemo pravo merilo za duhovne vrednote. Iz revije »Prostor in čas« veje kritičen duh, kot bi si ga moral človek želeti tudi povsod drugod, obenem pa kaže ta revija tudi oster čut za slovensko stvarnost.

Na uvodnem mestu te številke najdemo nadaljevanje in konec Zidarjeve novele »Konferenca«, v kateri je prikazal — s pobliski v preteklost in v življenje zunaj šole — en dan življenja učiteljev in učiteljic na neki koli.

Vladimir Kavčič nadaljuje svojo napeto novelo »Zapisnik«, ki se mu bo morda razrasla v roman. V njej pripovedujejo o medvojnem dogajanju nekdanji partizanski poveljniki in aktivisti in sicer pri zaslišanju. Novela je napisana v tehniki, kot da poslušamo posnetek na traku registratorja. Preiskava naj bi osvetlila preteklost nekega človeka. Dotika se tudi delikatnih problemov, kot so bili zrežirani procesi v času stalinizma, zlasti proti komunistom, ki so bili internirani v koncentracijskem taborišču Dachau. Tisti proces leta 1947, je, kot znano, pretresel Ljubljano. Revija prinaša tudi nekaj pesmi Naceta Polajnarja, France Buttola in Madžara Deszója Tandorija.

France Pibernik piše v esejističnem delu revije o »Razmerjih v slovenski poeziji«; o tem objavlja svoje dopisovanje s pesnikom Cundričem, ob izidu njegove »Gorgone«. Ivana Slamič je začela objavljati daljšo študijo pod naslovom »Človek in zemlja ter socialni in nacionalni problem v delu Danila Lokarja«. Študija je zanimiva, za primorske bralce pa še tem bolj, ker je Lokar v literaturi glasnik Primorske in njenih ljudi.

Franc Pediček dokončuje v tej številki svojo razpravo »Seksualna revolucija ali spolna vzgoja«,

v kateri prikazuje uničujoče posledice moralnega opustošenja, ki ga povzroča pornografija pod geslom takoimenovane »seksualne revolucije« med mladino. Pediček piše med drugim: »... takšna spolna revolucija, kakršna se nam ponuja iz tega uvoza, ne obeta ničesar drugega, kakor... da pokonča in umori v človeku ljubezen in s tem umori človeka v spolnosti. Gre ji samo za uboj človeka v spletu spolnosti in s tem za uboj človeške kulture, katero si je zidal človek skozi tolikšno morje časa, da bi postajal vedno bolj počlovečeno bitje tudi v zajemu svoje spolnosti. Vse kaže, da je zaradi tega skriti cilj te revolucije vrniti človeka v animalno, to je v predkulturno, v predčlovečeno doživljanje lastne spolnosti. Takšna in podobna prizadevanja pa nikakor nimajo pravice imenovati se — revolucija.«

Iz nemščine je preveden Stuckenschmidtov esej »Glasba, človek in ljudje«. Izredno aktualna je razprava Franceta Bučarja »Kako naj ljudje odločajo o svojih zadevah?«, v kateri obravnava »naravo in položaj uprave v jugoslovanskem političnem pojmovanju in resničnosti«. Vid Jelničar je objavil futuristično satiro »Poročilo o prihodnosti ali O narodni smrti Slovencev«, namreč o tem, kako so Slovenci — seveda v bodočnosti — sami sebe izbrisali iz zgodovine, ker so se naveličali biti narod. Na koncu najdemo poleg raznih aktualnosti nadaljevanje polemike med zgodovinarjem Bogom Grafenauerjem in slavistom Rudolfom Kolaričem o pokristjanjenju Slovencev. Tokrat ima besedo Kolarič, ki pa postavlja poleg dokazljivih ali vsaj verjetnih tez tudi nekaj neverjetnih in nedokazljivih, npr. da so bivali »Slovani« skupaj z Obri po vsej Panonski nižini. Bogve, kateri zgodovinski vir poroča o tem. Ker se ta trditev zadnji čas spet ponavlja, bi bilo vendar dobro, da bi kdo navedel tudi vir, kajti vsi drugi viri govore proti temu.

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

XII. Slovenske športne igre

STRELJANJE

V petek so se v dvorani stadiona 1. maj zaključila tekmovanja v streljanju za ženske in moške. Predstavniki svetoivanskega Škamperla so še enkrat dokazali, da imajo najmirnejše roke in seveda živce. Svojo absolutno premoč so izrazili s plasiranjem vseh žensk v finale, ki so si razdelile prva štiri mesta in s prvim in drugim mestom v moški konkurenci. Tehnični rezultati so bili še kar zadovoljivi, saj so zlasti prvouvrščeni izboljšali točke iz predtekmovanja.

I z i d i : - Moški:

1. Kovačič (Škamperle) 81 točk, 2. Dovgan (Škamperle) 80, 3. Vitez (Cankar) 77 itd.

Ženske:

1. Šušteršič 72 točk, 2. Pilat 64, 3. Barej in 4. Pertot (vse Škamperle).

ORIENTACIJSKI POHOD

Novost letošnjega orientacijskega pohoda, ki ga je organizirala taborniška organizacija R.M.V., je bila ta, da so morali udeleženci tekmovati po tržških mestnih ulicah. Ta poizkus se je vsekakor posrečil, saj so bili vsi s progó zadovoljni. Cilj tega mestnega pohoda je bil predvsem ta, da so organizatorji potipali, kakšno je poznavanje naše mestne zgodovine in mestnih zanimivosti sploh. Poleg teh novosti so naloge vsebovale še splošna vprašanja, ki so skoro obvezna za vsak pohod. Za osvojitev končne zmage se je bil vnet boj med ekipama R.M.V. in Poleta. Openci so tokrat presenetili sicer bolj izkušene tabornike in zmagali, čeprav z minimalno razliko; R.M.V. pa se je moral zadovoljiti z osvojitvijo ostalih dveh kolajn.

Vrstni red:

1. Polet, 2. R.M.V. A, 3. R.M.V. B, 4. Krás-Sokol, 5. Primorec, 6. Cankar A, 7. Cankar B, 8. RMV C.

NAMIZNI TENIS

Predstavnica Krása, Sonja Miličeva se je kot edina Italijanka udeležila mednarodnega prvenstva

Španije, ki je bilo pretekli teden v Seviliji. Proti vsem pričakovanjem se je naša mlada predstavnica vrnila v sam vrh tega turnirja. V ženskih dvojicah je namreč skupno z Lupomovo (Španija) zasedla prvo mesto in tako osvojila prestižno zlato medaljo. Med mešanimi dvojicami pa je skupno z Italijanom Pelizzola osvojila srebrno kolajno, potem ko sta v finalu klonila pred špansko dvojico Lupofeli s 43:1. Nekoliko slabše je Miličevi šlo med posameznicami, kjer je že v prvih kolih klonila pred poznejšo finalistko Lopez Pardovo (Španija). S tem uspehom, ki Sonjo postavlja med boljše evropske igralke, si je naša predstavnica prav gotovo zagotovila stalno mesto v italijanski reprezentanci.

Medtem ko se je Miličeva vračala s svojega potovanja, je drugi naš predstavnik Boris Košuta, od nabrežinskega Sokola, odpotoval v Milan na izbirni turnir 22 najboljših italijanskih igralcev za bližnje nastope reprezentance v Novem Sadu. Naš predstavnik ni imel mnogo sreče, saj je zasedel šele 18. mesto, kar je vsekakor skromen rezultat. Omeniti pa moramo, da je večino tekem izgubil s tesnim 2:1, kar pomeni, da morda našemu predstavniku manjka nekoliko psihološke priprave. Turnir je brez poraza osvojil Bosi, ki je ponovno dokazal, da trenutno nima resnejših konkurentov v Italiji. Drugi predstavnik naše dežele, zadnje čase skoro stalni član reprezentance, Peterlini (C.G.S.) je tudi razočaral, saj je osvojil komaj 8. mesto.

MOŠKO PRVENSTVO B LIGE

V nedeljo se prične prvenstvo B lige v namiznem tenisu, kjer nastopa tudi naš edini predstavnik Sokol. Prvo kolo bodo naši fantje igrali doma proti Duomofolgore iz Trevisa, ki bo gotovo eden najtrših orehov, za osvojitev prvenstva. To je namreč odkriti cilj Sokola, ki se je letos ojačil s Košuto in v katerih vrstah bo igral tudi Bole. V prvi ekipi pa bosta nastopala še Fabjan in Ukmar. Našim predstavnikom želimo pred prvenstvom mnogo u-

spehov in upamo, da se bomo lahko že v prihodnji sezoni ponašali s slovenskim prvoligašem.

KOŠARKA - TURNIR SERVOLANE

V soboto in nedeljo je Servolana ob 25-letnici društva organizirala turnir za dečke. Turnirja so se udeležile ekipe SABA, Servolana, Italsider in Bor. Naši najmlajši so se kar dobro odrezali. V soboto so namreč izgubili proti mnogo večjim dečkom Servolane z 51:36 in tako so se v nedeljo potegovali le za tretje mesto. Tekmo proti Italsider so sicer osvojili, vendar s skromnim 29:26, kar je vsekakor premalo. Prvo mesto pa je pripadlo ekipi SABA, ki je odpravila Servolano s 65:40. Borovci so pokazali premalo skupne igre in za uspehe se morajo zahvaliti skoro izključno posameznim akcijam zlasti Petra Žerjale, ki je bil tudi najuspešnejši realizator plavih.

NOGOMET - II. AMATERSKA LIGA

Končno so vse več ali manj slovenske ekipe zmagale. Najbolj preseneča Zarja, ki se je po tretjem kolu znašla na samem vrhu. Njena nedeljska žrtev je bila enajstorica Libertasa, katero so Bazovci ukanili z enim samim golom mladega Grgiča, ki je šele letos prišel iz mladinskih vrst Gaje. Vesna je premagala Inter S.S. z 2:1, čeprav so gostje že v prvi minuti pretresli mrežo osuplih predstavnikov Sv. Križa. Breg bi kmalu po vodstvu s kar 3:0 izgubil točko proti S. Anni, ki je v zadnjih minutah zmanjšala izid na 3:2. Končno je Juventina prišla do prvih točk na račun skromne ekipe CRDA.

ketna

ZDRUŽENJE STARŠEV OTROK OSNOVNE ŠOLE IN OTROŠKEGA VRTCA PRI SV. IVANU TER PRIJATELJEV MLADINE vabi vse starše in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo

Občnega zbora

zdrženja, ki bo v petek, 29. oktobra 1971, ob 20. uri v prostorih slovenske osnovne šole, ul. Caravaggio 4, Trst. Dnevni red obsega: poročilo, razrešnico, volitve novega odbora in razno.

Sodobno kmetijstvo

Pridelovanje česna je donosno

Jesen ni samo čas spravljavanja pridelkov, ampak tudi čas setev in posredno tudi čas pripravljavanja gospodarskega načrta za prihodnje leto. Ker je pridelovanje česna v naših krajih zelo donosno (posebno zimskega, ko ni na trgu pritoka iz drugih krajev), saj dosežejo pridelovalci 1000-1500 lir izkupička na kvadratni meter, je umestno mu posvetiti nekoliko več pozornosti.

Česen je oddavna znana, v gospodinjstvu nepogrešljiva dišavnica in začimba. Cenjene so tudi njegove zdravilne lastnosti. Uporabljajo ga proti otroškim glistam, kot razkužilo (iz njega pridobivajo antibiotik alicin, ki deluje proti bolezenskim bakterijam), kot mazilo v najrazličnejših primerih zunanega zdravljenja.

Beli in rožnati

V državah Evropske gospodarske skupnosti ločijo med belim in rožnatim česnom. Določene so velikosti, oblike in lastnosti posameznih razredov, ki jih uveljavljajo pri komercializaciji česna. Tako delijo česen na tri razrede, na extra, prvi in drugi razred. Tudi pri nas ločimo česen predvsem po barvi. Meli ali navaden česen je bolj cenjen, posebno zaradi njegovih lastnosti in visokega

pridelka. Primeren je za uporabo v suhi obliki. Rožnati česen je manj razširjen, zaradi manjše trajnosti ga uporabljajo v svežem stanju. Čebulice rožnatega česna dozorijo dva tedna prej kot čebulice belega.

Zimski in poletni

Prej so razločevali v glavnem med zimskim in poletnim česnom. Zimskega so navadno sadili v oktobru in je v glavnem namenjen sveži uporabi, poletnega pa od januarja do marca. Poletni česen nudi manjši pridelek kakor zimski, je pa trajnejši od slednjega.

Setev

Česen je kot poljska rastlina enoletnica. Razširjen je po celem svetu, vendar potrebuje precej svetlobe. V toplejših krajih ima milejši vonj, pa tudi je bolj sladkega okusa. Česen uspeva v propustni, humozni, ne preveč vlažni zemlji (vlaga povzroča spremembe v obliki in zmanjšuje njegovo trajnost). Zemlja mora biti brez kamenja, dobro jo prekopljemo in pognojimo. Česen bolje uspeva, če smo pognojili s hlevskim gnojem predhodno rastlino. Za sajenje izberemo zdrave in močne glavice, od katerih odkrhnemo le zunanje stročke, ki so odpornejši in

dajo boljši pridelek kot oni iz sredine. Sadimo jih v razdalji 10-15 cm v vrstah. Slednje so narazen 25-40 cm. Potiskamo jih v zemljo plitvo, 3-5 cm, tako da je njihova konica ob površju zemlje, korenine pa v globini.

Nega in gnojenje

Česen zahteva le malo nege. Ako česen privedigne zmrzal, ga potisnemo spet v zemljo, ko se ta odtaja. Nekajkrat ga plitvo okopljemo, zalivamo pa le po potrebi. Ko se je razvilo nekaj listov, potresemo med vrste 0.4 kg kalcijevega nitrata in 0.2 kg kalijevega sulfata na 10 kv. metrov. Gnojilo ne sme pasti na liste. Nenevarno je gnojilo, če ga raztopimo v vodi (1 žlica na 10 litrov vode) in ga enakomerno polijemo po vsem nasadu. Pred setvijo uporabljamo posamezna gnojila kot superfosfat (5-6 stotov na ha), amonijev sulfat (3 stote na ha) in kalijev sulfat (1.5 stota na ha). V kislih zemljiščih je potrebno dodati apnenčastega gnojila. Kompleksno gnojilo najbolj ustreza v razmerju 6-12-9 (N:P:K).

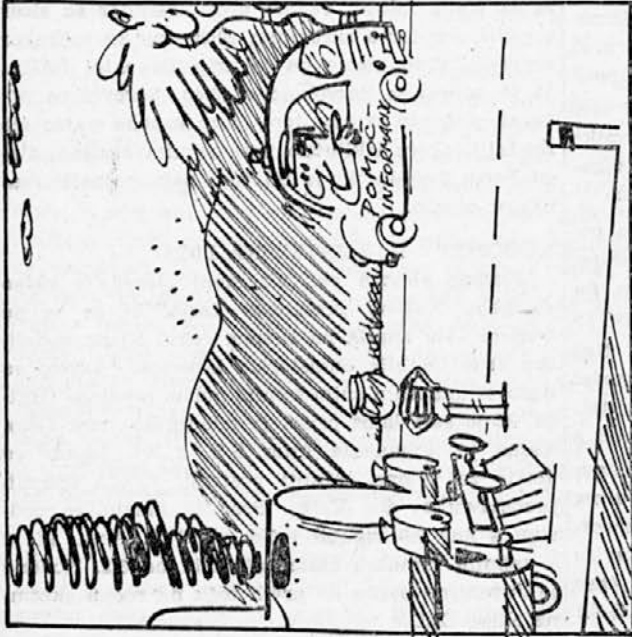
Ko se listi zasušijo, česen izrujemo, posušimo na zraku, ga očistimo zemlje in korenin, spletemo v kite in spravimo v suhem in zračnem prostoru, v katerem ne zmrzuje. Navadno pridelajo 10-12 kg česna na 10 kv. metrov. Ni priporočljivo povezovati česnovih listov v klobce, kot to delajo nekateri v dobi zorenja ali ga potlačiti v zemljo. To škoduje trajnosti in množini pridelka.

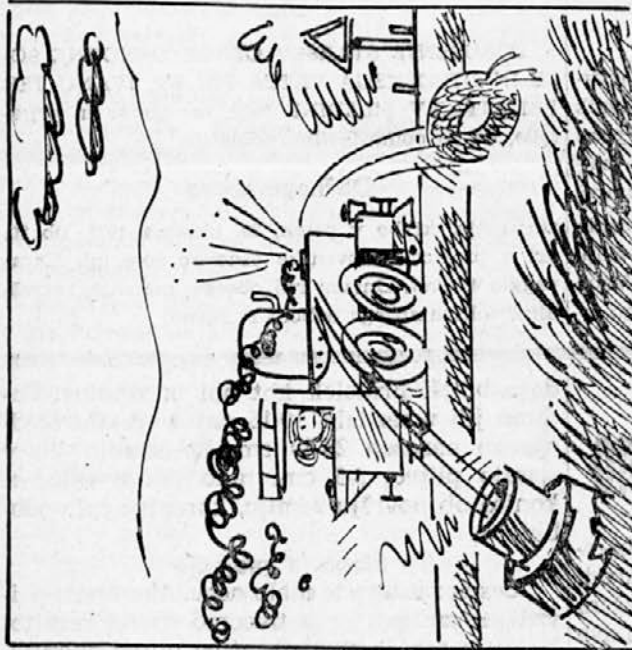
Piše B. T. riše M. B.

S POLNO PARO 12

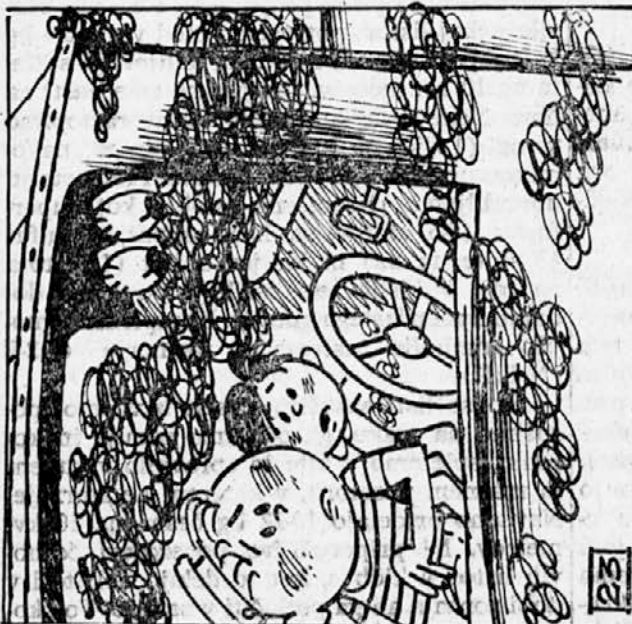
na morje

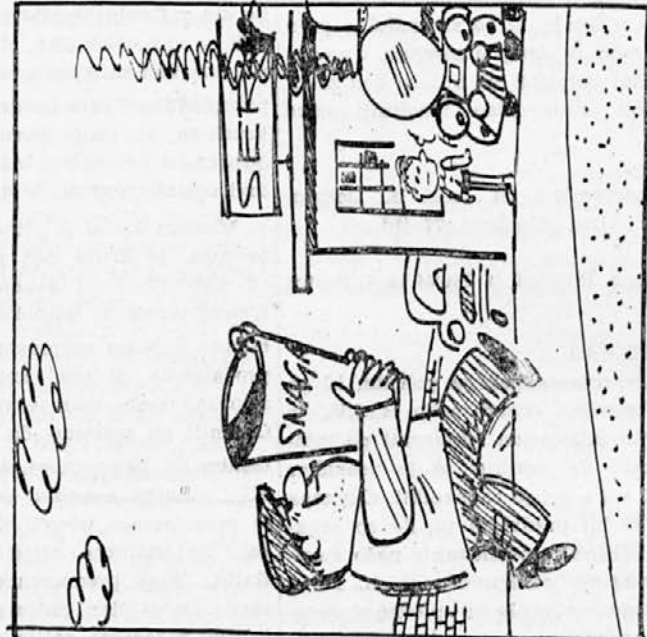
in prepotrebne sestavnega dela!
Okras je polmaljen ležal v jarku. Iz luknje na lokomotivi se je kar naprej valil strupen dim. Voznika sta, črna v obraz, brez besed stala na cesti. Mimo je pripeljal fičko. »Pomoč — informacije« je pisalo na njem. »Dvesto metrov bosta menda zmogla,« ju je potolažil možakar iz fička. »Tamle je mehanična delavnica!«

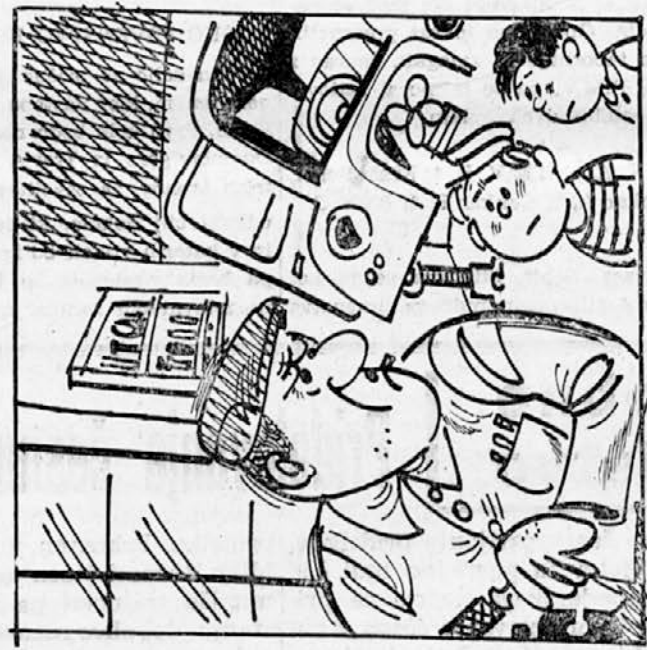
motive na asfalt in se zakotalil v jarek.
Bil je dimnik. Dimnik z medeninastim obročem. Za njim se je kotilil zlat venec.
Ali je bil venec pretežak, ali je sto let vožnje po železnici spodbopalo dimnikovo zdravje, ali pa je vroča tekma omajala moč zakovic...
Kakor koli že, zmagovita lokomotiva je stala zdaj tu, klavrna brez svojega najimunitnejšega okrasa

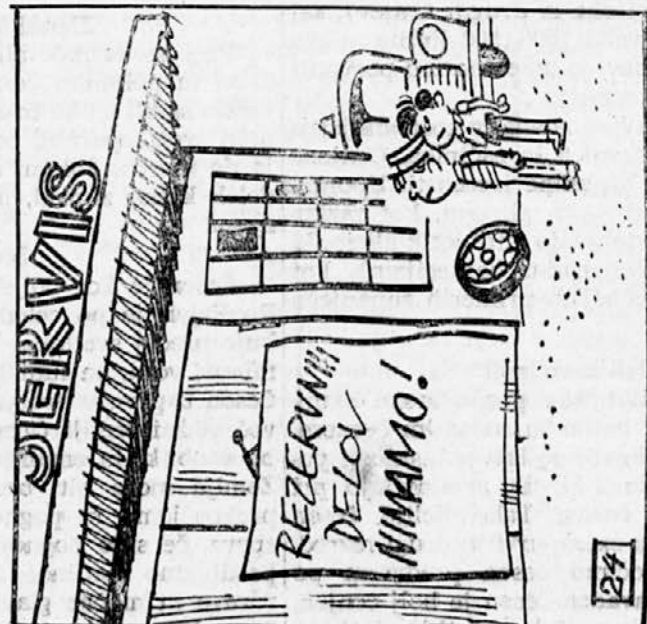
23. »Ali že kaj čutiš! Topli, slani vetrič z jugal« je dvignil nos Blaž.
Prav zares. Dišalo je po plažah, ribah, po borovcih...
Kar na lepem pa je zasmrdelo po samem peklu!
Gost, žveplen dim je udaril v kabino. Zaropotalo je po cesti. Velik črn predmet je skočil z loko-

dvorišče delavnice velikansko posodo za smeti in jo privatno pritržil tja, kjer je stal dimnik. Pri- znati je treba, da podoba vozila ni prav nič izgubila z novim delom. Celo napis SNAGA ni kdove kaj motil.
Mojster je povedal račun: »Petdeset dolarjev!«

agnati. Če ne naravnost, pa po ovinkih! Vse se uredi, če se res hoče.
Pocukala sta mojstra za zamašeni suknjič. Mojster je šel gledat okvaro, se popraskal za ušesom in zamomljaj: »Prav, pridita po urah semle. Bom privatno pogledal, če se bo kaj našlo za vaju...«
In sta prišla. Po urah. Mojster je privlekel na

24. Sreča v nesreči! Avtomobilski servis res ni bil daleč. Podvizala sta se tja. Morda popravilo še danes. Zvečer se bosta že namakala v morju!
Na vratih servisa pa ju je strelzil kratek in jedrnat napis! »Nimamo rezervnih delov!«
No, tako zlahka se pa naša fanta tudi nista dala